

FREMRE KORSBÅNDSKIRURGI I NORGE – ANNO 2002

¹Granan L-P, ²Engebretsen L, Bahr R

Senter for idrettsskedeforskning, Norges idrettshøgskole, Oslo

¹Forskerlinjen, Medisinske fakultet, Universitetet i Oslo, Oslo

²Ortopedisk Senter, Ullevål universitetssykehus, Oslo

Bakgrunn: Det finnes i dag ingen samlet oversikt over korsbåndskirurgi i Norge, og heller ingen nasjonale retningslinjer for behandling av fremre korsbåndsskader.

Formålet med studien var å kartlegge omfang og behandlingsopplegg når det gjelder operativ behandling av fremre korsbåndsskader i Norge.

Metode: Et spørreskjema ble sendt ut til alle offentlige og private sykehusenheter og klinikker i Norge med enten ortopedisk eller kirurgisk avdeling. Listen ble komplettert med sykehus som hadde innrapportert koder som impliserte arbeid med korsbånd til Norsk pasientregister. Skjemaet inneholdt spørsmål om operasjonsfrekvens, kirurgiske metoder og rehabilitering i forbindelse med fremre korsbåndskirurgi utført i 2002. Totalt ble 83 sykehus kontaktet og samtlige har, etter puring, besvart forespørselen. Av disse var det 51 sykehus som oppga at de i det gitte tidsrommet utførte denne typen kirurgi.

Resultater: Til sammen ble 1886 korsbåndoperasjoner utført i 2002. Dette tilsvarer en insidens på 42 operasjoner per 100.000 innbyggere. Totalt behandlet 27 av sykehusene 20 eller flere fremre korsbåndsskader i fjor, mens 12 sykehus utførte 10 eller færre inngrep årlig. Ved de fleste (96 %) inngrepene ble det brukt patellarsene eller hamstring autograft. Kun fire sykehus utførte all korsbåndskirurgi poliklinisk. Dette resulterte i 3967 liggedøgn til en estimert kostnad av 10,6 millioner NOK. Tidspunktet for retur til full aktivitet varierte fra 2 til 12 måneder, og der var store variasjoner i rehabiliteringsopplegget mellom sykehus.

Diskusjon: På grunnlag av tidligere studier, som har vist at om lag halvparten av pasienter med fremre korsbåndsskader behandles ikke-operativt, kan det totale årlige antallet fremre korsbåndsskader estimeres til ca. 4000. Dette tilsvarer en årlig insidens i befolkningen på 88 per 100.000 innbyggere, eller to til tre ganger flere enn tidligere antatt. Graftvalg har endret seg siden en kartlegging i 1985, og er i stor grad i samsvar med internasjonale retningslinjer. Det er imidlertid betydelig variasjon i behandlings- og rehabiliteringsopplegg forøvrig. Vi foreslår å etablere et nasjonalt korsbåndregister som grunnlag for kvalitetssikring på feltet.